

ENTOMOLOGISKA ANTECKNINGAR FRÅN FJÄLLNÄS I HÄRJEDALEN

AF

CLAES GRILL.

Efter att hela våren hafva gått och funderat på att tillbringa sommaren vid foten af Anjeskutan i Jämtland, ändrade jag helt hastigt plan och beslöt att i stället slå ned mina bopålar i Härjedalen vid det helt nära riksgränsen belägna Fjällnäs. Många skäl talade för ett besök i denna trakt; dels hade, åtminstone mig veterligt, ännu ingen entomolog ströfvat omkring i dessa obygd, och dels var jag säker om att vid Fjällnäs, där sedan några år ett mindre högfjälls-sanatorium var inrättadt, finna ett i allo godt logis. Min afsigt var att anträda resan så snart underrättelse ingått att snösmältningen börjat, — hvilket jag antog skulle ske i början af juni — för att kunna få blicka in i insektlifvet däruppe ända från början. Egentligen var det min mening att studera skalbaggarne, men jag hade äfven föresatt mig att taga allt hvad jag kunde af fjärilar, för att söka få en så pass fullständig förteckning, som på en sommar låte sig göra, öfver hvad som stod att finna af dessa båda ordningar. Jag var förberedd på, att jag hvarken skulle finna någon stor mängd arter, ej heller någon större rikedom på individer af någon särskildt art. Hela resultatet af min öfver två månader långa vistelse vid Fjällnäs inskränker sig ock till endast omkr. 150 arter skalbaggar samt omkr. 50 arter macrolepidoptera, förutom några småfjärilar och enstaka individer ur andra ordningar. Emellertid tror jag det möjligen kan vara af något intresse att gifva en skildring af trakten och hvad jag där funnit, då den ju kan tjena till bas för efterföljande forskare i denna herrliga nejd, som nog kommer att locka beundrare af en storslagen natur till sig, då den blir mera känd. Ett särskildt intresse med

afseende på insekternas geografiska utbredning har min vistelse vid Fjällnäs så till vida, att jag där funnit flera arter, en del förut ej tagna så tydligt, en del ej funna så långt i norr. Då detta nedskrifves har jag ännu ej hunnit granska mina skalbaggar, men genom ett välvilligt tillmötesgående af statsentomologen SVEN LAMPA har jag med hans bistånd genomgått och bestämt de hemförda macrolepidoptera, hvarå i slutet af uppsatsen en förteckning finnes intagen. I ett tillägg till denna lilla skildring skall jag framdeles lemna en förteckning på de hemförda skalbaggarne samt framlägga några resultat af de biologiska iakttagelser jag på platsen gjorde.

* * *

Början af juni månad hade i mellersta Sverige ingen värme att bjuda på. Jag hade hoppats kunna anträda min färd till Härjedalen omkring den 6 eller 8, men underrättelser från Fjällnäs sade mig, att snö och köld då ännu voro efterhängsna gäster däruppe. Längre än till den 12 juni kunde jag emellertid ej stäffa min reslust, ehuru det var med en viss tvekan jag packade min kappsäck för att anträda färden till dessa högt belägna fjälltrakter. Mycket behöfver just ej en entomolog föra med sig under vanliga fall, men här var målet en trakt, hvarifrån jag hade 5 mil till närmaste apotek. Jag måste därför föra med mig allt hvad som kunde behöfvas af glasburkar, flaskor, profrör, sprit etc. Af de i Entomologisk Tidskrift för innevarande år, sidan 87, af kyrkoherden J. ANDERSSON beskrifna larvburarne förde jag några stycken med mig, och fann dem synnerligen praktiska, då de lätt kunna söndertagas och medföras utan att taga mycket utrymme i anspråk. Genom vänlig bemedling fick jag mig från Upsala tillsänd en större fångstbur för att taga fjärilar nattetid. Den var stor och tung att medföra, men står nu kvar vid Fjällnäs till efterkommande fjärilfångares fria disposition. Om man nu vidare till utrustningen lägger en hop spännbräden, cyankaliumflaskor, nålar, etc., så finner man att packningen ej blef så liten.

Såsom varande den kortaste togs vägen öfver Gefle, Storlien och Trondhem till Röraas, hvarifrån man har goda fem mil att åka på skjutskärra, innan man kommer fram till Fjällnäs. Någon

utförlig beskrifning på den vackra vägen genom Norrland vill jag ej gifva, utan hänvisar till P. ÖDMANNNS lifliga skildring af sin färd, och instämmer fullkomligt i de råd till efterföljande »rundresare» han gifver. Af dessa råd framgår, att när man kommer till Kilafors bör man uppmärksamt se åt höger, där Ljusnans vackra elfdal utbreder sig för ens ögon. Framkommen till Ljusdal superar man och kan sedan lugnt sofva ända fram till Bräcke; men här måste man vakna, ty nu har man på sin venstra sida Refsundssjön, hvarefter man färdas längs den ännu vackrare Anvikssjön. Att härefter sofva är omöjligt, ty nu kommer Storsjön med Frösön, och sedan kilar tåget in i den vackra dalgång, där Ragundaelfven vältrar fram sin vattenmassa, med Åreskutan i norr och Oviksfjällen i söder. Vid Dufeds station steg jag ur, och det skulle jag vilja råda en hvar att göra, dels för att litet pusta ut efter 24 timmars järnvägsresa, dels för att göra en afstickare till Tännforsen, som i sanning är värd en visit. Man tar in på det s. k. hotellet alldeles invid järnvägsstationen, där man finner det både bra och billigt. Som man kommer till Dufed kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m. — Stockholm lemnar man föregående dag kl. 10 f. m. — är bäst att genast äta frukost och därefter begifva sig af. Den öfver en och en half mil långa vägen är vacker och båtfärden öfver Norsjön angenäm. Slutligen efter några minuters promenad är man framme vid det väldiga fallet. Ah! — — —

Efter omkring fyra à fem timmars bortovaro är man åter vid Dufed, och nu kan jag försäkra att middagen smakar. Är man ej för trött och vädret är vackert, så råder jag till att på aftonen bestiga Mulfjället; men stanna ej vid den lilla turisthyddan, som bönderna i trakten fört upp, utan fortsätt ännu några minuter att vandra uppåt och du skall rikligen belönas för din möda. Man sofver så godt efter en sådan där liten fjällpromenad. Dagen därpå fortsätter man järnvägsfärden öfver Storlien till Trondhjem genom ofta ödsliga fjälltrakter, tills man kommer ned i den vackra Merakersdalen. Vid stationen Hell får man sigte på Trondhjemsfjorden, och fram på eftermiddagen är man framme i Trondhjem.

Färden från Trondhjem till Röraas är bland de vackraste man kan tänka sig. På sista delen af vägen kommer man dock upp på en ödslig högslett, och här ligger den lilla staden Röraas,

kanske den fulast och ödsligast belägna i hela Europa. Hos »stationsmästaren» får man ett godt logis, och tidigt följande morgon fortsätter man med skjuts till Fjällnäs. Den lätta norska karriolen, på hvilken man likväl har rätt kinkigt att placera sitt bagage, för den resande, utan att påminna om våra svenska »rapphöners» förfärliga skakning, raskt och angenämt till målet. Ett litet äfventyr hade jag på färden sedan jag passerat den första gästgivaregården. Det brakade och fnyste i skogen, och strax efter kom en flock renar springande öfver vägen framför oss. Hästen blef rädd och sökte sätta af i sken, men några goda tag i tömmarne stärfade hans framfart.

Vägen är mycket god, men någon liflig trafik har den ej att bjuda på. Jag kan ej minnas, att jag mötte mer än en enda åkande på den 5 mil långa sträckan från Röraas till Fjällnäs. En och annan fjäll-lemmel, som kilade undan i busksnären, var den enda lefvande varelse man annars såg. Efter att hafva färdats öfver fyra mil fick man plötsligt se en omkring 25 m. bred rågång, som sträckte sig åt höger och venster tvärs öfver vägen. Det var riksgränsen, och midt i rågången invid vägen står äfven en prydlig sten med de förgyllda svenska och norska riksvapnen.

Omsider fick man syn på sjön Malmagen, utefter hvars strand vägen förde, och ungefär vid den långsträckta sjöns midt ligger Fjällnäs. En liten udde springer här ut i sjön och på denna ligger gården, på tre sidor omkransad af fjällsjöns klara vatten. Redan det första intrycket säger en, att här skall man komma att trivas. Den glada värden kommer fryntligt emot den resande och önskar honom ett hjärtligt välkommen. Man visas till sitt rum, beläget antingen i den stora tvåvåningsbyggnaden, eller i någon af de två små rödmålade, trefliga flyglarne. En ny större byggnad, belägen på andra sidan landsvägen, har man denna sommar varit sysselsatt att uppföra. Rummen äro ej blockstora, och det kan man svårligen vänta sig, ty vi befinna oss högt öfver barrträdsregionen, och hvar enda timmerstock har måst transporteras milslånga vägar. Sjön Malmagen ligger 755 meter eller mer än 2,500 fot öfver hafvet, och sálunda 162 meter eller mer än 500 fot högre än Storlien, beläget på 593 meters höjd. Man ser ej heller till ett enda barrträd i närheten af Fjällnäs,

utan nödgas resa mer än en och en half mil nedåt Funäsdalen, innan något sådant påträffas.

Fjällnäs ligger, som jag sade, på en i sjön Malmagen utskjutande udde. I norr har man en långsträckt höjd, som ömsom sakta, ömsom brantare förer uppåt och är tätt beklädd med lummiga björkar. När man kommer upp för denna höjd, utbreder sig för ens öga en milsvid högslätt, med väldiga myrar, där endast dvärgbjörken och den låga videbusken trivas. Midt öfver sjön resa sig högre fjäll, klädda med löfskog vid foten, men med kala toppar. Vid sjöns östra ända ligger Hamrafället, hvarifrån man har en storartad utsigt öfver en mängd snöhöljda storgubbar, belägna på större eller mindre afstånd. I norr ser man Helagsfjället och Syltopparna, i sydost det omkring 8 mil aflägsna Sonfjället; och i söder kan man vid klart väder upptäcka Städjan i Dalarna. Öfverallt i fjällen låg vid min ankomst i midten af juni fullt med snö, och alldeles invid Fjällnäs kvarlägo ännu såsom minnesmärken från den förflutna vintern meterhöga drifvor. Det är eget med denna fjällsnö, som kvarligger fram på sommaren: man kan gå ändå intill den utan att känna någon kyla, och invid den bortsmältande snökanten framtitta små blommor, visserligen litet bleka och modstulna, men drifvan behöfver endast smälta undan en half meter, och de få sin fulla fågring.

Den 15 juni inträdde ett omslag i väderleken och från en kall och ruskig vår hade man nu med ens öfver 20° varmt i skuggan. Björkarne stodo vid denna tid svarta och otrefliga som den vresiga fjällbjörken plägar vara i sin vinterskrud, men redan den 20 såg man en grön skiftning öfverallt. Något insektlif stod ännu ej att upptäcka, endast under stenar o. d. kunde man hitta en och annan skalbagge. Midsommaraftonen såg jag för första gången en och annan *Gnophos Sordaria* THNBG., hvarjämte en nykläckt *Erebia Lappona* ESP. föll i mina händer. Men den dagen hade vi 27° varmt i skuggan och björkarne voro nu redan betäckta med tämligen stora blad. Det går fort med utvecklingen i fjällen, när sommarsolen en gång väl fått herraväldet. Midsommaraftonen förfärdigade vi, i stället för att resa »majstång», en två meter hög snögubbe med väldiga knäffelborrar och stort pipskägg. Under det arbetet härmed pågick på e. m. visade termometern + 23° i skuggan. Det dröjde ej heller

länge förr än solen rakat skägget af vår midsommargubbe, som nu företedde en ömklig figur. Med undantag af omkring en halftimme lyste solen klar hela midsommarnatten.

Vid ett besök i fjällen följande dag svärmade de ofvannämnda båda fjärilarterna omkring i stora massor, men också endast dessa. Den 26 juni såg jag för första gången en *Anarta Melanopa* THNBG., men lyckades ej fånga den. Ett par dagar därefter förekommo de temligen talrikt ofvanför trädgränsen, men voro synnerligen besvärliga att fånga. De sitta vanligen vid middagstiden och sola sig på stenar eller från massa fria ställen, men äro vakna och skygga. Innan man hunnit dem inom räckhåll med håfven flyga de upp, surra omkring som en fluga och gömma sig behändigt i markens skrymslor eller i mossan. Hufvudformen af *Anarta Melanopa* och aberrationen *Wiströmi* LPA förekommo tillsammans ungefär lika talrikt. Vid mina besök i fjällen för att söka komma åt dessa fjärilar, liksom äfven sedermera, biträdades jag ifrigt af pastor C. HULTGREN, en af gästerna vid Fjällnäs.

Först i början af juli kan man säga att insektlivet kom i full fart. Redan de första dagarna af månaden såg man flera *Argynnis*-arter, såsom *Euphrosyne* L., jämte var. *Fingal* HBST, *Pales*-varieteterna *Lapponica* STGR. och *Arsilache* ESP. m. fl. svärma omkring. Ett enda ex. af *Argynnis Frigga* THNBG. lyckades jag fånga på toppen af det höga Hamrafjället. Här gjorde jag samma dag en annan god fångst i *Biston Lapponarius* B., hvilken enligt LAMPAS Förteckning öfver Skand:s och Finl:s macrolepidoptera förut ej i Sverige är tagen tydligare än i nordliga delen af Lappland.

I medio af juli fick jag under en aftonpromenad just som solen höll på att gå ned se *Hepialus Fusco-nebulosus* DE GEER talrikt svärma öfver en lågt belägen äng. Förgäfves sökte jag att följande aftnar vid samma tid få fatt på något ex. af den samma. *Hepialus Humuli* L. förekom tämligen talrikt, och ofta nog sågos hanarna svärma i massa kring en rätt hög trädtopp. Först vid denna tid framkommo de få *Lycæna*-arter jag fann under min vistelse vid Fjällnäs, nämligen *Argyrognomon* var. *Aegidion* MEISSNER, *Optilete* var. *Cyparissus* HB. och *Pheretes* HB. Den sistnämnda höll sig endast till de högre belägna trak-

terna, i allmänhet ofvanför trädgränsen. De båda öfriga flögo i ymnighet kring pilbuskarna utefter landsvägen nere vid sjön. Så snart man kom något upp på höjderna svärmade *Pygmaena Fusca* THNBG. i massa kring pilbuskarna, och man behöfde endast slå ett slag med håtven i dem för att få åtminstone något exemplar. Denna och *Erebia Lappona* voro de man mest påträffade. Längre fram, eller mot slutet af månaden, uppträdde *Argynnis*-arterna i väldig massa och i en hel hop nyanseringar. För öfrigt var det hela tiden magert med individer af en och samma art. I björkskogen flögo dock rätt talrikt flera *Cidaria*-arter, hvaraf *Montanata* var. *Lapponica* STGR och i synnerhet *Tersata* HB. äro att anteckna. Gömd i det höga gräset fann jag ett och annat ex. af *Nemeophila Plantaginis* L. samt en gång aberrationen *Hospita* SCHIFF. med sina hvita bakvingar, försedda med svarta fläckar. Öfverallt på de platser, där något gräs frodades, fladdrade *Polyommatus Hippothoë* var. *Stieberi* GERH., hvaraf jag fångade ett par ex. med en rätt egendomlig färgskiftning; den vanliga röda färgen hade nämligen öfvergått i en gulaktig med en viss metallglans.

På en myr utmed vägen mot Norge, ej långt från Fjällnäs, lyckades jag fånga *Zygæna Exulans* HOCH. ET REINER, hvilken egentligen hör hemma i Alperna och Pyreneerna och hos oss förut endast är anträffad i Dalarnas fjällmarker af C. G. ANDERSSON. På samma myr fann jag jämte nyssnämnda hufvudform den bland Sveriges fjäll mera vanliga varieteteten *Vanadis* DALM. I de sumpiga trakterna på andra sidan Malmagen anträffades *Syrichthus Centaureæ* RBR. I medlet af Augusti lyckades jag fånga *Dyschorista Suspecta* HB., hvilken egentligen tillhör de sydliga landskapen. Vid samma tid tog jag äfven en fjäril, som tämligen typiskt uppfyller fordringarna på hufvudformen af *Argynnis Pales* SCHIFF., då den saknar de svarta fläckarne på framvingens undersida, hvilka utmärka STAUDINGERS varietet *Lapponica*. I Norge är denna form enligt SPARRE-SCHNEIDER tagen i den södra och mellersta delen.

Redan i början af min vistelse vid Fjällnäs hängde jag ut äppelkransar samt utsatte den medförda fångstburen på ett, som jag ansåg, lämpligt ställe. Men fjärilarne häruppe måtte ej varit vana vid så fin och beqvämt åtkomlig mat, ty fångsten blef

ytterst klen. På mina äppelkransar, hvilka jag träget ströfvade omkring och tittade på om aftnarne och nätterna under hela tiden jag var däruppe, men i synnerhet mot slutet då något mörker verkligen inträffade, fick jag endast några få exemplar af *Mamestra Dentina* Esp. och *Agrotis Occulta* L. På ett ställe hade en äppelkrans af en händelse kommit att hänga midt öfver en större sten, på hvilken några droppar af vätskan nedfallit. Här fann jag sent på aftonen några *Carabus Glabratus* PAYK. i god sämja dela det söta fyndet med en *Characaeas Graminis* L. var. *Tricuspis* Esp., hvilket var det enda ex. jag fann af denna från förflutna sommaren i de nordliga orterna så mycket omtalade fjärl, hvars larv är den beryktade gräsmasken.

I fångstburen fick jag under hela tiden ej en enda fjärl. Buren föreföll mig sinnrikt hopkommen, och jag hade ställt stora förhoppningar på densamma. Några flugor och en mängd mygg hade nog letat sig upp genom hålen till det egentliga fångstrummet, men om jag släppte in en med håfven fångad fjärl i buren, kunde det nog hända, att den lät narra sig att smaka på de i burens midt upphängda läckerheterna och därefter något vimmelkantig promenerade uppför tyllen, som utgjorde burens väggar. Men när den kom upp till det mörka hålet, hvarigenom den måste krypa för att jag skulle vara nöjd, studsade den, ansåg tydligen att det var något för dystert och vände helt beskedligt om, hvarefter den efter något sökande alltid fann utgången och flög sin väg. Upprepade försök gäfvo mig samma resultat. Jag vet visserligen, att burar af samma konstruktion på annat håll och i annan mans hand lemnat goda resultat; men jag undrar om ej fjärlarne skulle lättare lockas att krypa in i det öfre fångstrummet, ifall äfven dess tak, liksom väggarne, vore af tyll och ej, såsom nu var förhållandet, af trä. Att jag misslyckades så totalt var måhända mitt eget fel, allrahelst som jag ej förut använt detta fångstsätt; men nog tycktes mig, att jag till punkt och pricka följde de anvisningar jag erhöi af afsändaren. Emellertid kvarstår buren, såsom jag redan sagt, till fri disposition för de entomologer, som komma till denna trakt och vilja begagna densamma.

Af larver var föga att taga denna sommar. Våren hade varit kall, och föregående sommar synnerligen olämplig för fjäri-

larne, då det enligt utsago på platsen regnat hvarenda dag. Ett par gånger fann jag — ena gången på dvärgbjörk, den andra på en låg videbuske — larvkolonier, som jag antog vara *Bombyx Lanestris* L. var. *Aavasaksæ* TEICH., men jag lyckades ej, oakadt all omvårdnad, fostra upp larverna, ända tills de skulle spinna in sig. Jag fick dem att öfverleva en 3 à 4 hudömsningar, men sedan dogo de ohjälpligen. Som jag ej är fullt säker på att det var denna art, har jag ej tagit upp den på den lilla förteckningen öfver mina fynd i slutet af uppsatsen. Jag vill blott härmed antyda för efterföljare, att en *Bombyx*-art och helt säkert många rara saker ännu stå att fånga i dessa herrliga fjälltrakter, innan en förteckning blir fullständig. Bland de larver, som jag lyckades uppföda, så att de hunno full utveckling, var en liten löfmask, som i stor mängd förekom på björkarna invid Fjällnäs omkring midten af juli. Den var grön med en ljusare grön rand på hvardera sidan, belägen strax under spiracula, och därofvänför tvenne trådfina ljusgröna ränder tätt invid hvarandra. På hvarje ryggsegment funnos fyra trapeziumformigt placerade ljusgröna punkter, i hvars midt satt ett kort svart borst. De larver jag tog den 12 juli började redan den 15 gå i puppa. Först i slutet af augusti framkommo här i Stockholm fjärlarne, som befunnos vara *Cidaria Nebulata* THNBG (= *Dilutata* BKH.), hvilken förut är tagen såväl i södra Sverige som i Dalarnas fjällmarker af C. G. ANDERSSON.

Under en vandring på det nära Fjällnäs belägna Hamrafjället såg jag flera gräshoppor med prydliga röda tibier och fläckiga lärben hoppa omkring på den endast här och där med dvärgbjörk eller en förkrympt pilbuske bevuxna marken. Som de hade mycket korta vingar — endast en tredjedel så långa som bakkroppen — antog jag först att det var puppor, som voro ute och förlustade sig, tills jag upptäckte ett par in copula, då de genast fingo vandra ner i cyankaliumburken. De befunnos sedermera vara den s. k. »fjällgräshoppan» *Pezotettix Frigidus* BOHEMAN, om hvilken J. B. v. BORCK säger i sin »Skandinavien Rätvingade Insekters Natural-Historia», pag. 91; »att för kännedomen om denna märkvärdiga gräshoppa, som synes vara en utmärkande tillhörighet för de nordiska fjälltrakterna, har vetenskapen att tacka prof. BOHEMAN, som under sin vetenskapliga

resa år 1844 uti Lappland, upptäckte båda könen på ett fjäll uti Qvickjock, 3,000 fot öfver hafsytan. På samma sterila och torra lokal blefvo de sedan följande året för andra gången observerade i mängd af prof. WAHLBERG och mag. ANDERSSON. Äfven i Norge på Dovrefjäll är den funnen af hr KLINGEMAN.» Den förekom på Hamrafjället likasom på högslätten ofvanför Fjällnäs ganska talrikt.

Vid besök i ett af lapplägren i grannskapet ville jag fånga ett ex. af det s. k. »renstynget» *Oestrus Tarandi* L. och begaf mig därför in bland den af hundratals djur bestående renhjorden, som för tillfället höll på att mjölkas. Då lapparna upptäckte min sysselsättning blefvo de intresserade och inom ett par ögonblick voro lappfamiljens samtliga medlemmar i färd med att fånga renstyng, hvori de egde en otrolig färdighet. De förklarade äfven, att de under soliga dagar kunde plocka hundratals styng för att lindra de arma djurens oro. Utom det egentliga renstynget förekom äfven *Oestrus Trompe* MODEER. i ungefär samma mängd på renarna.

De microlepidoptera jag medförde från Fjällnäs hafva, i likhet med skalbaggarne, ännu ej af brist på tid hunnit blifva bestämda. På samma gång jag i ett följande häfte af tidskriften hoppas kunna gifva en förteckning öfver dessa, vill jag litet närmare redogöra för utvecklingen af tre arter skalbaggar, som jag lyckades uppföda från larv till imago, och af hvilka åtminstone två antagligen ej närmare blifvit observerade i larvstadiet, nämligen *Thanatophilus Lapponicus* HRBST., *Lina Alpina* ZETT. och *Gonioctena Pallida* L. Emellertid lemnar jag på följande sida en förteckning öfver de macrolepidoptera jag fångade under min vistelse vid Fjällnäs.

FÖRTECKNING ÖFVER MACROLEPIDOPTERA TAGNA
VID FJÄLLNÄS I HÄRJEDALEN 1891.

De inom parentes beftintliga landskapsnamnen angifva hvarest arten förut inom Sverige blifvit tagen enligt S. LAMPAS »Förteckning öfver Skandinavien och Finlands Macrolepidoptera»;

* betyder att arten förut blifvit tagen såväl norr som söder om Härjedalen, men ej i detta landskap.

** betyder att arten förut ej blifvit tagen så sydligt.

*** » » » » » » » » nordligt.

- * *Polyommatus Hippothoë* L. var. *Stieberi* GERH. (Boh., Jmtl., Lapl.)
- Lycaena Argyrognomon* BERGST. var. *Aegidion* MEISSN. (Norra delen.)
- ** » *Optilete* KNOCH. var. *Cyparissus* HB. (Lapl.)
- » *Pheretes* HB. (Hrjd.)
- Vanessa Urticæ* L. (Hela Skandinavien.)
- * *Argynnis Apherape* HB. var. *Ossianus* HB. (Hls., Jmtl., Lapl.)
- * » *Selene* SCHIFF. var. *Hela* STGR. (Hls., Jmtl., Lapl.)
- * » *Euphrosyne* L. (Sk.—Norrb.)
- » » var. *Fingal* HB. (Dir.—Lapl.)
- » *Pales* SCHIFF. Tämlichen typisk.
- * » » var. *Lapponica* STGR. (Dir., Hls., Jmtl., Lapl.)
- » » var. *Arsilache* ESP. (Öl., Sm., Vestm.—Lapl.)
- » *Frigga* THNBG. (Dir., Hls.—Lapl.)
- Erebia Lappona* ESP. (Nordv. delens fjälltr., Dir.—Lapl.)
- ** » » var. *Pollux* ESP. (Jmtl., Lapl.)
- * » *Ligea* L. var. *Adyte* HB. (Hls., Jmtl.)

- * **Syrichthus Centaureae** RBR. (Hls., Jmtl., Lapl.).
Hesperia Comma L. (Hela Skandinavien).
- ** » » var. **Catena** STGR. (Lapl.).
- *** **Zygaena Exulans** HOCH. et REINER (Tagen i Dalarna af C. G. ANDERSSON, men tillhör egentligen Alperna och Pyreneerna).
- ** » » var. **Vanadis** DALM. (Jmtl.—Lapl.).
- Nemeophila Plantaginis** L. (Sk.—Lapl.).
- ** » » ab. **Hospita** SCHIFF. (Jmtl.: Åreskutan).
- * **Hepialus Humuli** L. (Sk.—Vestm., Upl., Jmtl.).
- * » **Fusco-nebulosus** DE GEER (Hall., VG., ÖG., Jmtl., Lapl.).
- Phymatopus Hecta** L. (Sk.—Jmtl.).
- Agrotis Occulta** L. (Sk.—Norrb., Lapl.).
- Charaeas Graminis** L. var. **Tricuspis** ESP. (I-de nordliga landskapen).
- Mamestra Dentina** ESP. (Sk.—Lapl.).
- *** **Dyschorista Suspecta** HB. (Sm.—Hls.).
- Cleoceris Viminalis** F. (Sk.—Lapl.).
- Anarta Cordigera** THNBG. (Vestm.—Lapl., Gotl.).
- » **Melaleuca** THNBG. (Dir., Lapl.).
- » **Melanopa** THNBG. (Dir.—Lapl.).
- ** » » ab. **Wiströmi** LPA. (Jmtl.).
- Herminia Tentacularia** L. (Hela Skandinavien).
- Acidalia Fumata** STPH. (Hela Skandinavien).
- ** **Biston Lapponarius** B. (Nordligaste delen af Lapl.).
- Gnophos Sordaria** THNBG. (ÖG.—Lapl.).
- Psodos Coracina** ESP. (Hrjd.—Lapl.).
- Pygmaena Fusca** THNBG. (Upl., Dir.—Lapl.).
- Lygris Populata** L. (Hela Skandinavien).
- Cidaria Munitata** HB. (Upl.—Lapl.).
- » **Incursata** HB. (Dir.—Lapl.).
- ** » **Montanata** BKH. var. **Lapponica** STGR. (Jmtl.—Lapl.).
- * » **Suffumata** HB. (Upl., Hls., Lapl.).
- *** » **Nebulata** THNBG. (Sk.—Upl., Dir:s fjälltrakter).
- » **Caesiata** LANG. (Sm., VG.—Lapl.).

- Cidaria Hastata** L. var. **Subhastata** NOLCK. (Dir.—Lapl.).
 » **Affinitata** STPH. (Sk.—Lapl.).
 * » » var. **Turbaria** STPH. (Dir., Jmtl., Lapl.).
 » **Adaequata** BKH. (Boh., ÖG.—Lapl.).
 » **Albulata** SCHIFF. (Hela Skandinavien).
 *** » **Tersata** HB. (Sk.—Vestml., Upl.).

Claes Grill.

NOTIS.

Galeruca Xanthomelæna, SCHRANK, fann jag förliden sommar vid Gimo bruk i Upland på en buske invid dammen. I GYLLENHALS *Insecta Suecica*, 1813, uppgifves att den: »habitat in foliis Ulmi, in Suecia Australi, rarius»; men sedermera har den ej, såvidt jag vet, anträffats, och detta synes så mycket mer sannolikt som THOMSON uppger i sin »Skandinavien's Insekter: Coleoptera» 1885, att det är osäkert om den finnes i Sverige. Den skiljes vid första påseendet lätt från sina samslägtningar genom att den har tre svarta fläckar på thorax samt en rätt bred och skarpt markerad långsgående svart strimma, belägen strax inom elytras sidokant. Dessutom hafva elytra nära scutellen ett kort svart streck, som dock stundom kan saknas, samt äro på sin undre sida glänsande svarta.

C. G.